

Salon joukkoliikenne- hankinnan periaatteet ja valmistelutilanne

Puheenjohtajaneuvosto 19.1.2026

Elinvoimajaosto 27.1.2026

PAIKKU

Joukkoliikenteen hankintavalmistelu

Tehty 2024–2025

- Turvallinen Paikku -LYK-työpaja 4/2024
- Paikku-kysely 11/2024
- Linjastosuunnittelua ongelmakohtiin
- Yrityskysely 2/2025
- Asiakaspalautteiden ja kyselyjen analyysi sekä verrokkikuntien benchmarkkaus kevät/2025

Päätös hankinnan suunnittelun periaatteista ja liikenteen laajuudesta (evo-jaosto 2.9.2025 § 24)

- Markkinavuoropuhelut 10-11/25
- Kuntalaisvaikutusarvion työstöä
- Paikku 2.0 –työpaja vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa
- Paikku 2.0:n aikataulusuunnittelua

2026

- Yritysvaikutusarvion yhteenveto
- Paikku-brändin päivitys saavutettavaksi
- Aikataulusuunnittelun viimeistely
- Sidosryhmäkeskustelut (SiPa, Traficom, naapurikunnat, Föli)
- Tarkennettu kustannusarvio
- Hankinta-asiakirjojen valmistelu 2/2025
- Joukkoliikenteen kilpailutus 3-4/2025

Hankintapäätös 5-6/2025

2027

Paikku 2.0:n liikennöinti alkaa kesäkuussa

Suunnittelun periaatteet

- Nykyinen linjasto toimii pohjana uudistuksille.
- Linjoja kehitetään tasapuolisesti matkustuspotentialiaali huomioiden.
- Keskustaan tulevien linjojen reitit pidetään pääsääntöisesti entisellään huomioiden erityisesti yläkoulujen osalta toimivat aikataulut ja reitit
- Parannetaan opiskelijoiden ja työmatkalaisten yhteyksiä
- Vastataan kasvaneiden matkustajamäärien tarpeisiin kalustomäärää lisäämällä
- Parannetaan keskusta-alueen saavutettavuutta ja jatkoyhteyksiä uusilla, alueen läpi kulkevilla linjoilla ja samalla karsitaan päällekkäisyyksiä (linja 1 nykymuotoisena loppuu)
- Tihennetään vuorovälejä erityisesti ruuhka-aikoina vaihtoyhteyksien parantamiseksi
- Tihennetään vuorovälit myös kesällä noin yhteen tuntiin
- Pidentetään joukkoliikenteen liikennöintiä sekä aamusta että illasta (n. klo 6/7- 20/21).
- Lisätään liikennöintiä myös lauantaihin ja sunnuntaihin
- Toteutetaan ilta- ja viikonloppuyhteydet kustannustehokkaasti joko pidentämällä linjojen liikennöintiä tai perustamalla nykyisten iltalinjojen 600A ja 600B (1.1.2026 alkaen 600 ja 601) kaltaisia erillisiä ilta- ja viikonloppulinjoja, joilla palvellaan yhdellä linjalla laajempia alueita.

Valmistelussa huomiodut uudistukset

- Palvelun laajennus (aamu-, ilta- ja viikonloppu)
- Kesän palvelutason nosto, jotta joukkoliikenne on vaihtoehto henkilöautoilulle
- Asiointi-, työ- ja koulumatkayhteyksiä sujuvoitetaan:
 - Ruuhka-aikoina keskusta-alueen linjoilla ½-tunnin vuoroväli
 - Seutulinjojen aikatauluongelmia korjataan mm. suoristamalla linjoja ja lisäämällä ajoaikoja
- Linjaston reitit ovat lähtökohtaisesti nykyisenlaisesti pääteillä
 - Yhteyksiä keskustan läpi ilman vaihtoa
 - Vapautetaan kapasiteettia purkamalla päällekkäisyyksiä (Sirkkula)
 - Uudet yhteydet: Märynummi – Tupuri, Ollikkala – Halikko (Isohärjänmäki), Tehdaskatu - Meriniitty (uusi poliisilaitos, IoT-kampus)
- Matkustajien avuksi linja-autoihin Paikun oma brändiväritys
- Saavutettavuuden kehittäminen matkustajainformaation kautta (näytöt ja kuulutukset ajoneuvoihin)

Salon joukkoliikenteen hankinnan vaikutusarviot

Hankinnan vaikutusten arviot

Kuntalaisvaikutukset

- Pohjana kyselyt, työpajat ja palautteet
- Tarkastelussa lapset, nuoret, seniorit, opiskelijat, työmatkalaiset

⇒ Olennaisin kuntalaisten tarve on palvelun laajeneminen joka päiväiseksi ja pidemmälle iltaan sekä aamuun. Myös tilaajaväritystä, ajoneuvojen kuntoa/siisteyttä ja saavutettavuutta parantavia aikataulunäyttöjä autoihin koetaan tärkeänä käytettävyyden ja houkuttelevuuden kannalta.

Yritysvaikutukset

- Pohjana markkinavuoropuhelut
- Arvioinnin kohteena vaikutukset liikennöitsijöihin ja kustannuksiin

=> Hankinnan määrittelyillä (mm. osa-alueiden koko, kalustovaatimukset) on merkitystä erilaisten yritysten mahdollisuuteen osallistua ja menestyä hankinnassa. Määrittelyillä on vaikutusta myös asiakkaiden kokeman tulevan joukkoliikennepalvelun laatuun ja minkälaisiksi kaupungin kustannukset muodostuvat.

Vaikutusarvio, kuntalaiset

Arvio vaikutuksista, jos Paikku-liikenteen laajuus ja palvelun laatu hankinnan kautta nostetaan elinvoimajaoston päätöksen mukaiseksi.

Myönteinen vaikutus	++	+	0	-	--	Kielteinen vaikutus
Parantaa lasten ja nuorten / kuntalaisten saaman palvelun laatua.	P / L					Heikentää lasten ja nuorten / kuntalaisten saaman palvelun laatua.
Parantaa mahdollisuutta joukkoliikenteen käyttöön työmatkoilla ja sitä kautta pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuutta salolaisissa yrityksissä.	P	L				Heikentää mahdollisuutta joukkoliikenteen käyttöön työmatkoilla ja sitä kautta pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuutta salolaisissa yrityksissä.
Parantaa palveluiden maantieteellistä saavutettavuutta.	P / L					Heikentää palveluiden maantieteellistä saavutettavuutta
Parantaa lasten ja nuorten osallisuutta	P / L					Heikentää lasten ja nuorten osallisuutta.
Parantaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa.	P / L					Heikentää erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa.
Lisää lasten ja nuorten keskinäistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta	P / L					Heikentää lasten ja nuorten keskinäistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
Parantaa perheiden arjen sujuvuutta	P / L					Heikentää perheiden arjen sujuvuutta.
Parantaa palveluiden vaikuttavuutta.	P / L					Heikentää palveluiden vaikuttavuutta.
Lisää kunnan vetovoimatekijöitä	P / L					Vähentää kunnan vetovoimatekijöitä

Markkinavuoropuhelut 10-11/2025

paikallisia liikennöitsijöitä 2 kpl, kansallisia toimijoita 4 kpl,
kalustovalmistajia 2 kpl

YLEISTÄ	
Hankinnan ajoitus	Alkuvuodesta 2026 tulossa muita isoja kilpailutuksia. Jos kaikki avoinna samaan aikaan, (suuret) liikennöitsijät joutuvat arvottamaan minne lähtevät tarjoamaan.
Tarjousaika	Aikaa tarjouksen laskemiselle pitäisi olla vähintään 2kk. Autovalmistajilla voi mennä 1kk siihen, että saavat toimitettua kalustosta tarjouksen liikennöitsijöille.
Siirtymäaika	Hankinta on kaluston hankinnan näkökulmasta myöhässä => tarvitaan sopimuskauden alkuun siirtymäaika, jonka ajan voidaan liikennöidä sopimuksesta poikkeavalla kalustolla.
Optio	Kaikki mikä on tarjouspyynnössä epävarmaa eli optiona, lisää kaupungin kustannuksia.
Kalusto	Laki ei velvoita Salolta joukkoliikenteen sähköistämistä. Valmistelussa kannattaa kuitenkin huomioida, että kalustovaatimusten osalta Salolle tulee edullisemmaksi, kun ei laiteta omia erityisvaatimuksia, vaan vaatimukset ovat vastaavia kuin esim. HSL:llä ja Förlillä. Kaluston toivotaan olevan mahdollisimman samanlaista sopimuskokonaisuuksien ja linjojen välillä, jotta tehokkaat autokierrot mahdollisia.

HANKINNAN MÄÄRITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Sopimuskausi	Kalustokustannusten kuoletus lasketaan tarjouksissa jakaantumaan varsinaiselle sopimuskaudelle ja varmoille suoritteille. Näin ollen kaupungille edullista on pitkä sopimuskausi (7 – 8 v. + optiot). Lyhyt sopimuskausi tulee aina kalliiksi kaupungille.
Saavutettavuus	Matkustajainformaatio (kuulutukset/aikataulunäytöt) on nykyaikaa ja parantaa saavutettavuutta. Valmius niitä varten tarvittaviin laitteisiin on edullisempaa asentaa autoon uutena. Jälkiasennuksena on huomattavasti kalliimpaa.
Tilaajaväryitys	Tilaajaväryitys ei tuo merkittävää lisäkustannusta, mutta tarkoituksen mukaista vasta silloin, kun autoille on liikennöinnin suoritteita niin paljon, ettei autoille ole käyttötarvetta muussa liikenteessä.
Osa-alueet	Jotta isommat liikennöitsijät lähtisivät tarjoamaan, tulisi koko alue kilpailuttaa yhtenä kohteena/kohteiden koon olla >20 autoa. Suuret toimijat toivoivat, että yhdistelmätarjoukset sallitaan.
Kaluston ikä	Dieselkalustoa on vähän saatavilla ja tuoreimmat pääasiassa 2018-2019. Mahdollisesti saatavilla vain, jos ikävaatimuksista tingitään tai ei ikävaatimuksia ollenkaan. Vanhan kaluston luotettavuus on epävarmaa. Uuden sähköisen kaluston tarjoaminen on hyvin todennäköistä, jos autokohtaiset suoritteet ovat tarpeeksi suuret (liikennöintiä ma-su) ja sopimuskausi on pitkä. Tällöin kokonaiskustannus tulee edullisemmaksi kuin dieselautolla.

Vertailu diesel vs. sähkö

Dieselskalusto	Sähkökalusto
Edullisempaa hankkia, mutta uutta kalustoa ei ole juurikaan saatavilla. Vanhempaa kalustoa saattaa olla saatavilla Ruotsista/Norjasta.	Kalustoa ei ole käytettynä saatavilla vielä. Uuden kaluston toimitusajat Euroopasta ovat lähempänä 2 vuotta. Kiinasta saavat nopeammin (n. vuodesta ylöspäin)
Dieselskalustolle on vaikeampi saada rahoitusta, koska jälkimarkkinat hyvin epävarmat. Operointi diesellillä on kalliimpaa kuin sähköllä.	Sähkökalustolle tarvitaan latausmahdollisuus myös kesken päivän ja mahdollisimman lähellä esim. linja-autoasemaa. Latausinfraan pystyttäminen tuo lisäkustannuksia ja vaatii aikaa hankintapäätöksen ja sopimuskauden alkamisen väliin. Varsinainen operointi on dieseliä edullisempaa.
Osa-alueen (sopimuskokonaisuuden) toimiva kalustomäärä on vähintään 5 ajoneuvoa.	Latausinfraan perustamisen vuoksi houkutteleva kalustomäärä olisi osa-alueessa olisi vähintään 10 ajoneuvoa, mieluummin parikymmentä ja riittävästi suoritetta per ajoneuvo. Tällöin suuri investointi pienelle yritykselle.

A thin, dark green vertical line is positioned to the left of the title.

Kustannusarvio

Kustannusarvio / vuosi (arvio 22.8.2025)

	Paikku 1.0 (2024)	Paikku 2.0
Liikennöinti	4 milj. euroa	7,2 milj. euroa Ma-pe, sis. ilta 5,6 milj. euroa La-liikennöinti 0,7 milj. euroa Su-liikennöinti 0,9 milj. euroa
Lipputulot	2,18 milj. euroa Itse-maksavat: 0,66 milj. euroa Opiskelijat: 0,32 milj. euroa Koululaisliput: 1,2 milj. euroa	3,2 milj. euroa Itse-maksavat: 1,6 milj. euroa Opiskelijat: 0,4 milj. euroa Koululaiset: 1,2 milj. euroa
Valtionavustus	200 000 euroa	200 000 euroa
Nettokustannus	1,62 milj. euroa	3,8 milj. euroa

Kustannusten epävarmuus

Kustannusarvio on laskettu nykyisillä sopimushinnoilla alustavan suoritemäärän perusteella. Linjastosuunnitelman valmistuttua kustannusarvio päivitetään.

Epävarman kaluston saatavuustilanteen vuoksi on mahdoton arvioida tarjousten hintatasoa. Liikennepalvelut ovat seuranneet muiden joukkoliikennetoimijoiden saamien tarjousten hintatasoa, mutta esim. sähköautojen autopäivähinnoissa on suurta hajontaa. Hinnoitteluun vaikuttaa merkittävästi ko. hankinnan autokohtaiset suoritemäärät, joten muiden saamat tarjoukset eivät ole suoraan verrattavissa.

Kaupungin tuoreimman oppilaskuljetushankinnan tarjousten perusteella liikennepalvelut arvioi hintatason joka tapauksessa nousevan. Nousun suuruutta voidaan hillitä pitkällä sopimuskaudella ja kalustovaatimuksilla.

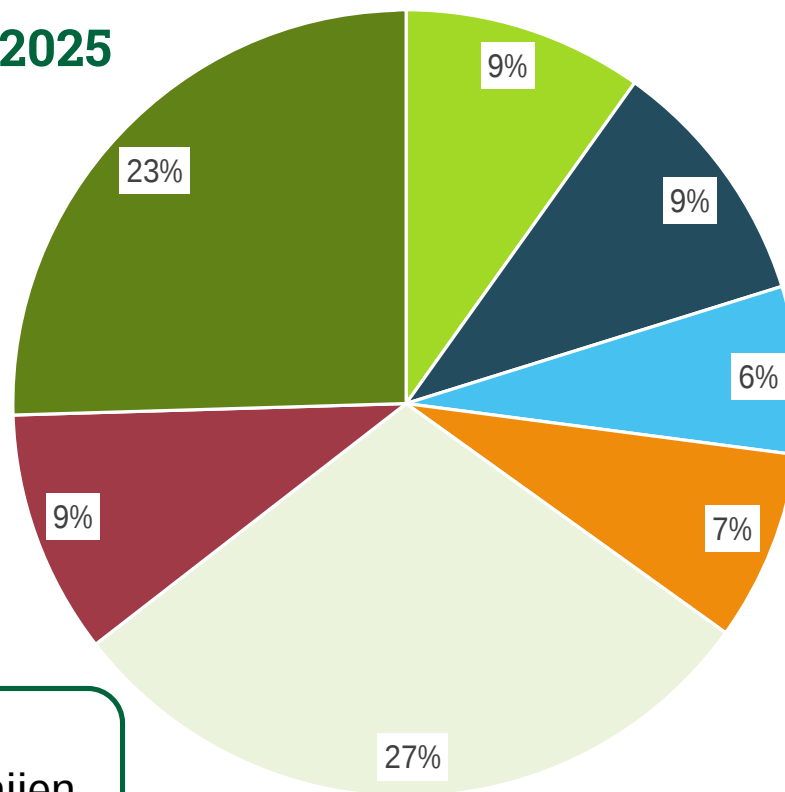
Matkustuskehitys

Matkustus Paikussa lippulajeittain 2021 vs. 2025

- Kertaliput
- Arvokortti
- Mobiililiput
- Lähimaksu
- Koululaisliput
- KELA-tuote
- Kausituotteet

Trendinä Paikussa on, että opiskelijoiden ja kausimatkustajien matkamäärät nousevat

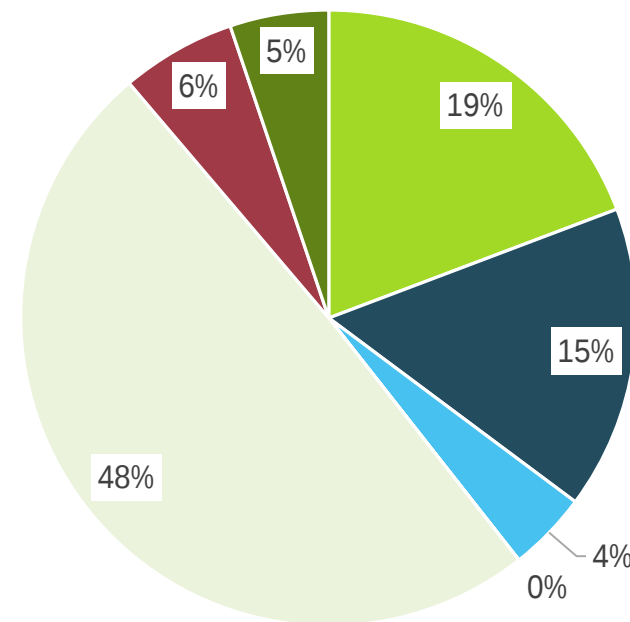
Vuonna 2025

n. 660 000 nousua

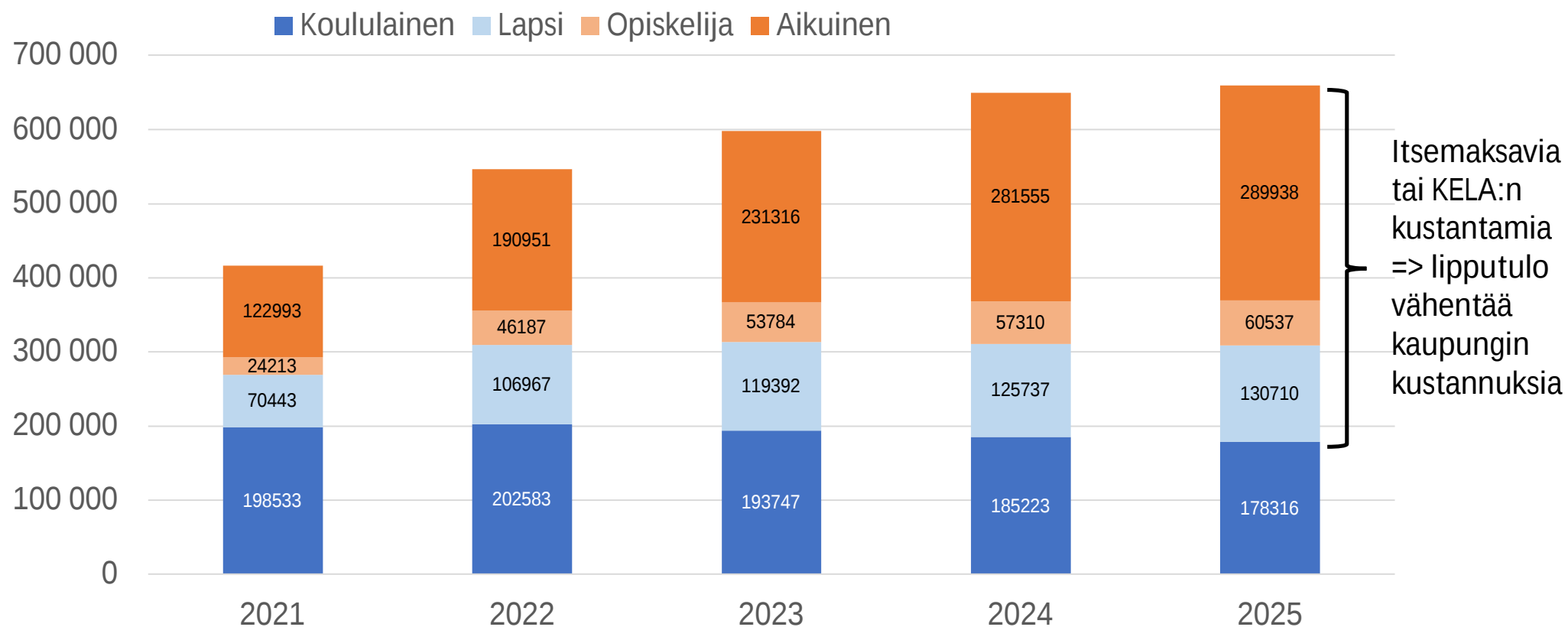
Vuonna 2021

n. 420 000 nousua

Liikennepalvelut

Paikun nousumäärät matkustajatyypeittäin 2021-2025 (kpl)

Matkustus- ja lipputulokehitys iltalinjakokeilualueella

Ilta- ja yölinjat aloittivat elokuussa 2023. Linja 600A keskustasta Märyyn ja linja 600B keskustasta Perniöön. Tarkasteltu nousumääriä tammi-heinäkuussa vuosina 2023 ja 2025. Linja 1 sisältyy Märyn suuntaan. Matkustusmääriin ja lipputuloihin vaikuttavat myös hinnoittelumuutokset.

	Nousumäärä 01-07/2023, kpl	Nousumäärä 01-07/2025, kpl	Nousumäärän muutos (kpl)	Nousumäärän muutos (%)	Lipputulo, alv 0 % (€)	Muutos / suunta
Perniön suunta Linjat 520 ja 521	37 000	48 500	11 500	31,1 %	2023: 64 700 2025: 97 400	
Perniön suunta Sis. linjan 600B		51 700	14 700	39,7 %	2025: 102 300	37 600 € 58,1 %
Märyn suunta Linjat 1 ja 220	107 250	121 650	14 400	13,4 %	2023: 125 900 2025: 170 600	
Märyn suunta Sis. linjan 600A		125 300	18 050	16,8 %	2025: 175 100	49 200 € 39,1 %
Verrokkina Linja 110 (S.järvi)	24 300	24 900	600	2,5 %	2023: 40 500 2025: 39 300	- 1 200 € - 3,0%

Hankinta toteuttaa

- EU:n palvelusopimusasetusta (PSA)
 - Viranomaisen organisoimana joukkoliikennepalvelu toteutetaan siten, että palvelu on markkinaehtoisesti tuotettua monilukuisempaa, luotettavampaa, korkealaatuisempaa ja/tai edullisempaa.
- Kaupungin strategiaa
 - Elinvoimainen, hyvinvoiva ja kestävän talouden Salo
 - Saavutettava, turvallinen ja sujuvan arjen kaupunki
- Salon ilmasto- ja ympäristöohjelmaa
 - Kestävä elinympäristö ja liikkuminen: Joukkoliikenteen houkuttelevuutta lisäämällä ja palvelutasoa parantamalla saadaan siitä aito vaihtoehto yksityisautoilulle.
- UNICEF'in lapsiystävällinen kunta –mallin arvoja
 - Perusta ja arvopohja ovat lapsen oikeudet turvaavassa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa.
 - Visio: Onnellinen lapsi ja nuori hyvinvoivassa yhteisössä.

Täydennys 27.1.2026

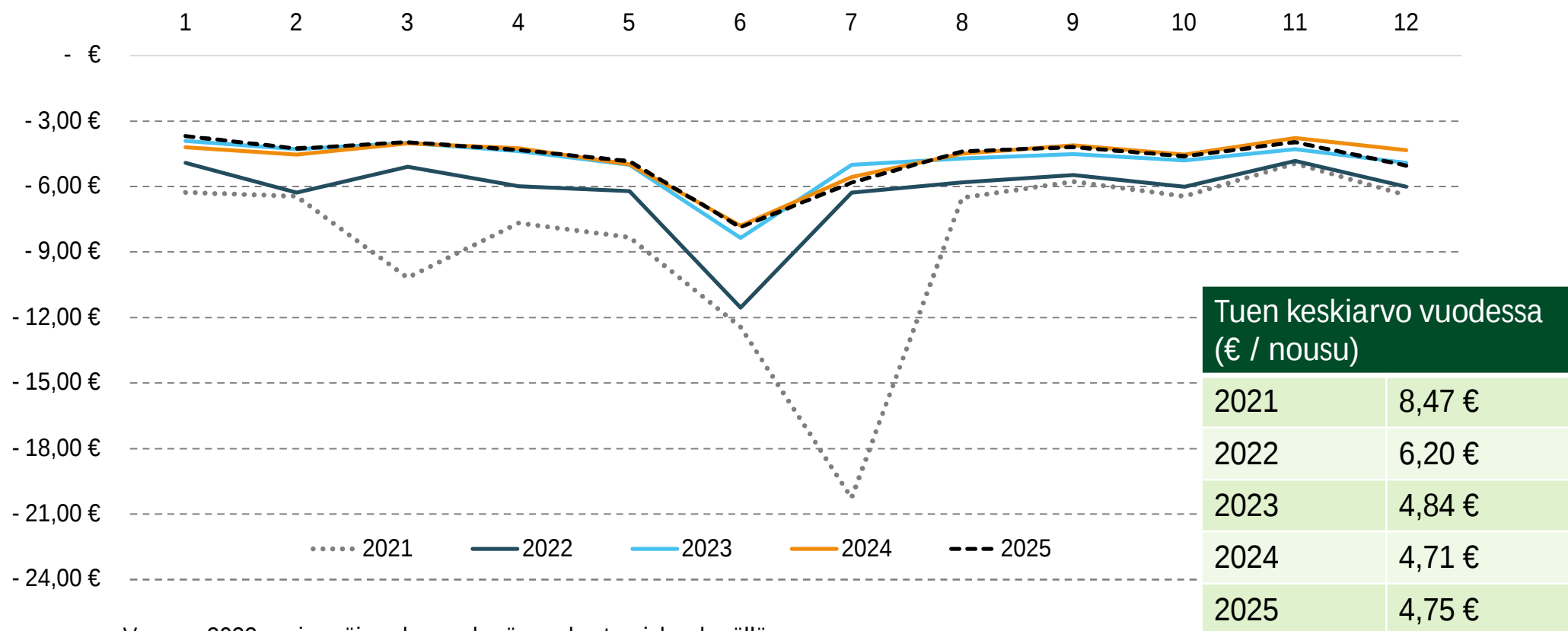
Laskennan periaatteet

Joukkoliikenteen kustannukset perustuvat nykyiseen joukkoliikenteen sopimushintaan ja ne on laskettu uuden suunnitelman mukaisilla suoritteilla. Kustannuslaskennassa autopäivät on sisällytetty kokonaisuudessaan ma-pe –hintaan, koska kaupunki tosiasiallisesti joutuu maksamaan autopäivähinnan sisältämän ajoneuvojen kuoletuksen ajopäivien lukumäärästä huolimatta. Näin ollen lauantain ja sunnuntain suoritehinnat sisältävät suunnitellun suoritteen mukaan lasketun viikonlopun ajotunti- ja ajokilometrikustannuksen (sisältäen ilta- ja sunnuntailisät).

Lipputulon kasvu on arvio, jonka perustana on iltalinjakokeilujen myötä toteutunut nousumäärän kasvu linjoilla 1, 220 ja 520. Kolme vuoroparia linjoille lisäämällä nousumäärät lisääntyivät Perniön suuntaan 39,7 % ja lipputulot 58,1 %. Jos vastaava kehitys toteutuu hankinnan myötä myös muilla linjoilla, ja aikuisten ja lasten matkustussuhteen säilyy nykyisellään, tarkoittaa nousumäärän lisäys n. 0,8 milj. euron lipputulojen lisäystä (nykyisillä kertalippuhinnoilla laskettuna). Opiskelijoiden matkustus on lisääntynyt viimeisen kolmen vuoden aikana keskimäärin 9,5 % / vuosi. Lipputulona tämä tarkoittaa n. 20 000 € vuotuista korotusta. Heidän yhteyksiään on suunniteltu Paikku 2.0:ssa parannettavan, jolloin on matkustuksen on arvioitu kasvavan n. 50 000 € nykyisestä vuoteen 2028 mennessä. Arviossa on lisäksi huomioitu, että linjojen lisääminen keskustaan sekä palvelun laajeneminen aamuihin ja viikonloppuihin lisää Paikun käytettävyyttä, jolloin matkustusmäärävaikutukset ovat iltakokeilun vaikutuksia suurempia.

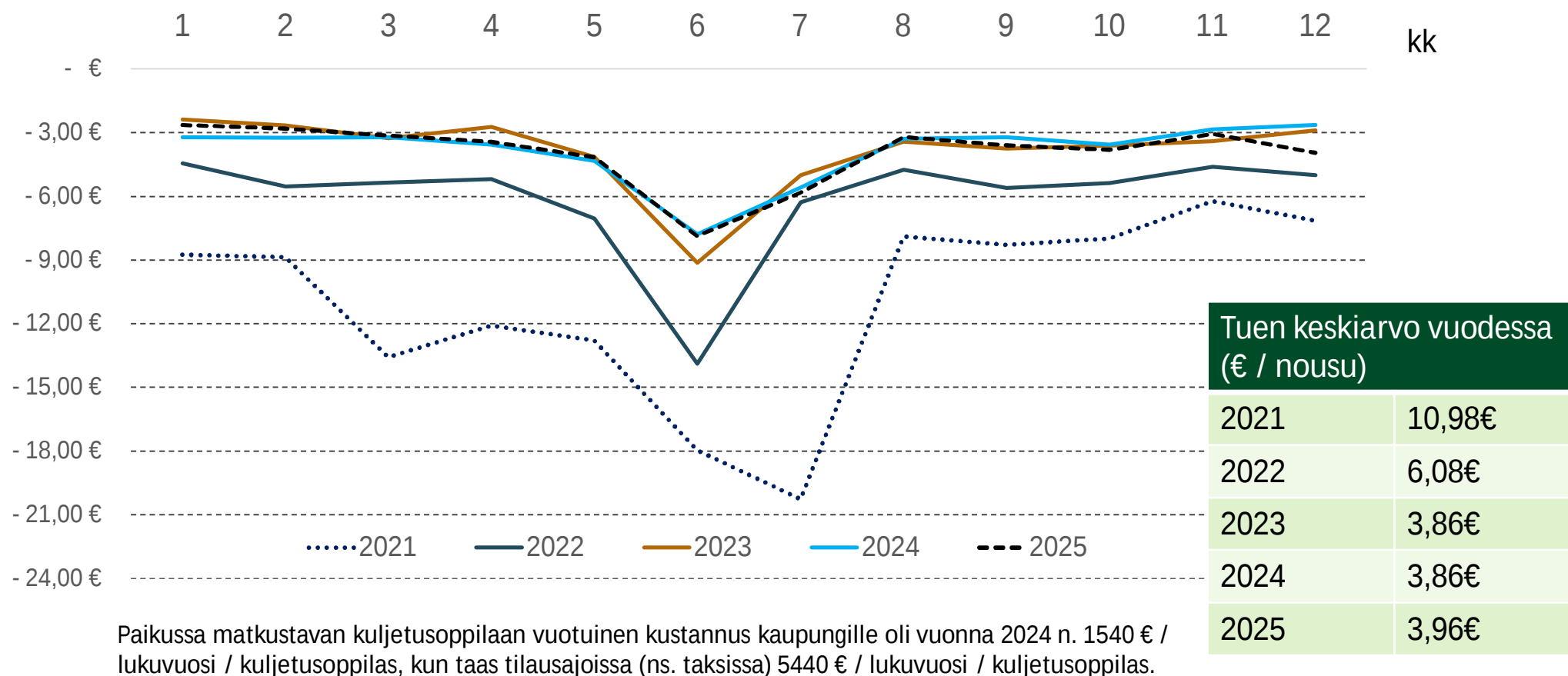
Kaupungin tuki nousua kohden (sis. koululaismatkustuksen)

Vuonna 2022 ensimmäisen kerran kesän maksuton jakso kesällä.

Kaupungin tuki joukkoliikennousua kohden 2021-2025

(ei sis. koululaisten matkustusta: nousuja eikä kustannusosuutta)

Lisätietoa:
liikennepalvelupäällikkö Tanja Ahola
liikennepalvelut@salo.fi